

Viadua – sdružení pro ochranu a obnovu přírody a krajiny

Závěrečná zpráva k projektu „Výukové programy pro děti MŠ realizované ve venkovním prostředí“

dle Smlouvy č. OSKOL/FRM/000369/2014/Pal o poskytnutí finanční podpory
z rozpočtu statutárního města Olomouce

Zpracovala: Mgr. Alice Háková, spoluřešitel projektu
únor 2015

Cíl projektu:

V rámci projektu byly nabídnuty mateřským školám výukové programy, které byly realizovány ve venkovním prostředí v blízkosti jejich bydliště, kde vhodnou formou mohou byly demonstrovány základní zákonitosti v přírodě. Přímým pozorováním a objevováním (pokusy, lov sítěkami) a všemi dalšími smysly jsem dětem přiblížily rozmanité formy života v různých typech prostředí. Součástí programů byly i výtvarné aktivity. Cílovou skupinou projektu byly děti mateřských škol a jejich učitelé, v odpoledních hodinách děti mateřských škol a rodiče.

Jednalo se o dvouhodinové programy v dopoledních a odpoledních hodinách. V rámci projektu bylo realizováno celkem 21 výukových programů.

Program trval 120 min a byl veden dvěma odborným lektorem a pomocným lektorem na 5 různých témat. Programy proběhly v areálu Botanické zahrady PřF UP v Olomouci. Děti pracovaly samostatně či v malých skupinách. Po ukončení programu mateřské školy obdržely pracovní list, který děti vyplnily s pomocí učitele v MŠ.

Průběh projektu:

Výukové programy probíhaly v areálu Botanické zahrady PřF UP v Olomouci. Po konzultaci nabídky lokalit pro realizaci programů, které byly původně plánovány i mimo Olomouc, mateřské školy upřednostnily programy v blízkosti svého působení. Z tohoto důvodu byla realizace projektu směrována do areálu botanické zahrady, kde se účastníci mohli seznámit s různými typy biotopů (vodní, mokřadní, suchozemské) a vyzkoušet si různorodé aktivity.

Seznam témat jednotlivých výukových programů:

DUBEN – 14.4. 2014

Při výukovém programu byly děti rozděleny do dvou skupin, které se při činnostech vystřídaly. Proběhlo setí různých druhů zeleniny do zeleninového záhonu, který byl předem připraven. Děti používaly zahradnické nástroje, sely různé druhy zeleniny (nejprve semena vytrídily) a po ukončení setí vše zalily.

Druhá skupina se věnovala poznávání vodních živočichů v tůních, které se nacházejí v areálu botanické zahrady. Pomocí sítěk lovily různé druhy a s použitím obrázkového klíče se pokoušely organismy determinovat. Nalovily i pulce a pomocí obrázků se seznámily s vývojovým cyklem obojživelníků.

Při výtvarné činnosti s použitím pouze rostlinných materiálů vybarvovaly připravené předlohy.

KVĚTEN – 22.5. 2014

Při výukovém programu byly děti rozděleny do dvou skupin, které se při činnostech vystřídaly. Do zeleninového záhonu děti zasázely předpěstované sazeničky (cukety, rajčata, okurky apod.) a vše zalily.

Pomocí dalekohledů pozorovaly různé druhy ptáků a rozdělovaly ptáky na ty, kteří hnízdí v dutinách nebo ve hnících volně ukotvených na větvích. Pomocí obrázků se seznámily s živočichy, kteří žijí v botanické zahradě a rozdělovaly je na bezobratlé a obratlovce. Byly dále seznámeni o vztahu predátor – kořist a zahrály si honičku na netopýr – komár.

ČERVEN – 24.6. 2014

Při výukovém programu byly děti rozděleny do tří skupin, které se při činnostech vystřídaly. Jedna skupina provedla péči o zeleninový záhon a ochutnala ředkvičky a raný hráček, z kterých

si udělala tvarohovou pomazánku. Také se děti seznámily pomocí čichacích pytlíčků s různými druhy bylinek a připravily si bylinkový nápoj s citrónem. V další skupině pomocí síťky se pokoušely pochydat některého motýla. Pomocí obrázků se seznámily s jejich vývojových cyklem. Cyklus si přenesly na papír lepením různých druhů těstavin. Třetí skupina se seznámila s různými druhy stromů, zahrála si listové domino a provedla frontáž kůry.

ZÁŘÍ – 9.9. 2014

Při výukovém programu byly děti rozděleny do tří skupin, které se při činnostech vystřídaly. Nejprve všichni dohromady pomáhaly při výrobě jablečného moště. První skupina se věnovala sklízení zeleniny a přípravě zeleninové polévky (odpolední program). Ze zavázanýma očima ochutnávaly různé druhy zeleniny, kterou si vypěstovaly. Byly jim demonstrovány různé druhy obilovin, postup výroby chleba. Roztloukáním ovsy kamenem si vyrábily vlastní ovesné vločky. Vyzkoušely si malování makovicí, kdy na papír nanesly nejprve lepidlo a poté sypáním máku z makovice na lepivé místa vytvořily obrázek. V září byl také do areálu botanické zahrady instalován pozorovací včelí úl, kde byla dětem představena péče o včelstvo, včelí kasty, ochutnaly med a různé produkty z medu.

ŘÍJEN – 6.10. 2014

Při výukovém programu byly děti rozděleny do tří skupin, které se při činnostech vystřídaly. V rámci botanické zahrady děti objevovaly různé druhy hub, byla pro ně připravena výstavba rostlých hub, ke kterým přikládaly obrázky. Houby dělily na jedlé x jedovaté x nejedlé. Proběhly podzimní radovánky v zahradě, děti se dozvěděly proč se barví listy a seznámily se s různými druhy a plody keřů. Třetí skupina připravovala včely na zimu (zakrmování včel na zimu, včelí roztočí).

LISTOPAD – 10.11. 2014

Při výukovém programu byly děti rozděleny do čtyř skupin, které se při činnostech vystřídaly. Jedna skupina se věnovala prosívání kompostu, seznámila se s různými druhy půdních bezobratlých a děti se naučily, co do kompostu patří a nepatří. Pomáhaly s hrabáním listů. Seznámily se s různými strategiemi živočichů pro přečkání zimního období (migrace, zimní spánek, sběr potravy). Dále si vyrábily svíčky z včelího vosku, jako upomínku práce s včelkami.

Závěr:

Programy se setkaly s velkým zájmem všech oslovených mateřských škol (MŠ Štítko, MŠ Schweitzerova, Univerzitní MŠ, MŠ Ovečka, MŠ Čtyřlístek, MŠ Sluníčko). Školky se na programech střídaly. Některé děti se spolu s rodiči do botanické zahrady vraceley na odpolední programy. Celkem bylo realizováno 21 výukových programů, kterých se zúčastnilo 550 dětí a 150 dospělých (učitelů MŠ a rodičů). Programy probíhaly se spolupráci s pracovníky Botanické zahrady PřF UP v Olomouci, kteří poskytly prostor a zázemí. Na realizaci programů se podíleli také dobrovolníci, kteří fungovaly jako pomocníci odborného lektora.

V programech bychom chtěli pokračovat i v roce 2015.

V Olomouci dne 24.2. 2015

Příloha 1: Fotografie

Obrázek 1: Proč včely žijí v úle?

Obrázek 2: Malování mákem z makovice

Obrázek 3: Takové hmyzí hotely si děti odnesly domů a do MŠ

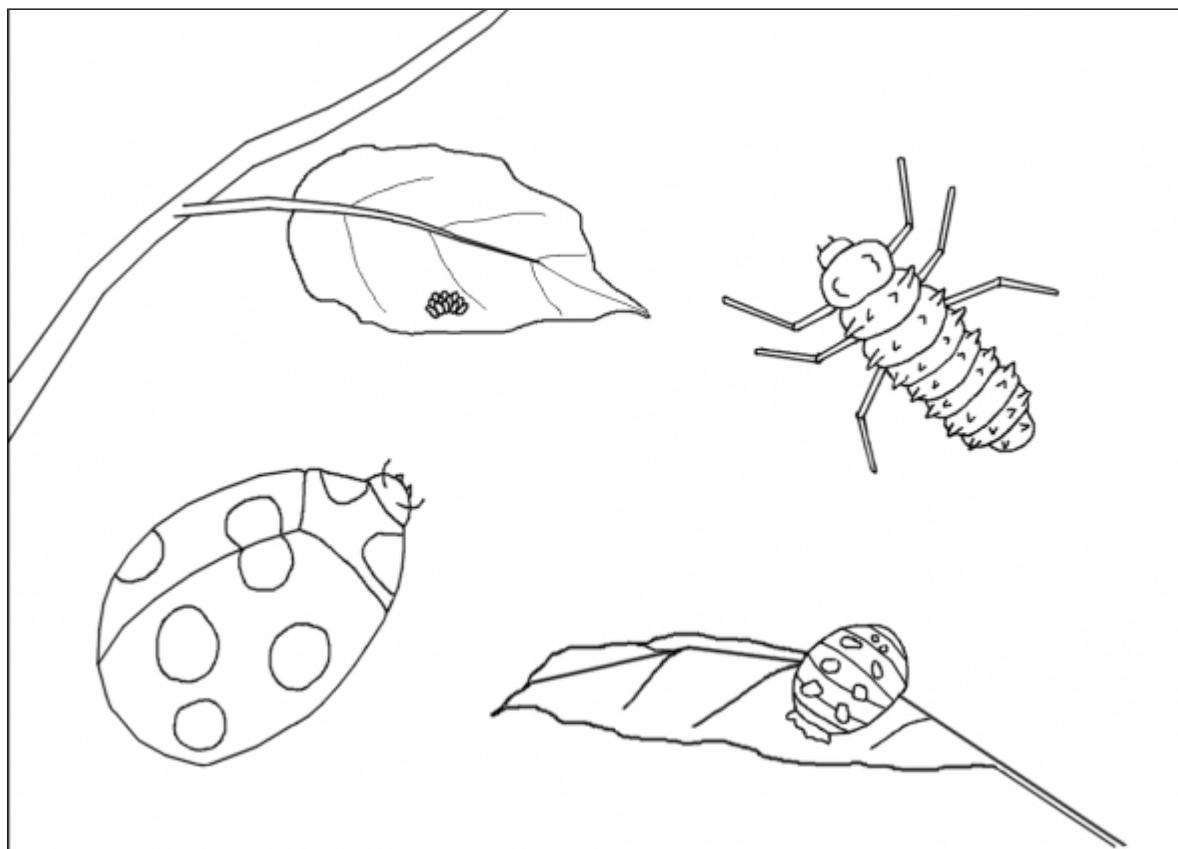

Obrázek 4: Představení velkého hmyzího hotelu

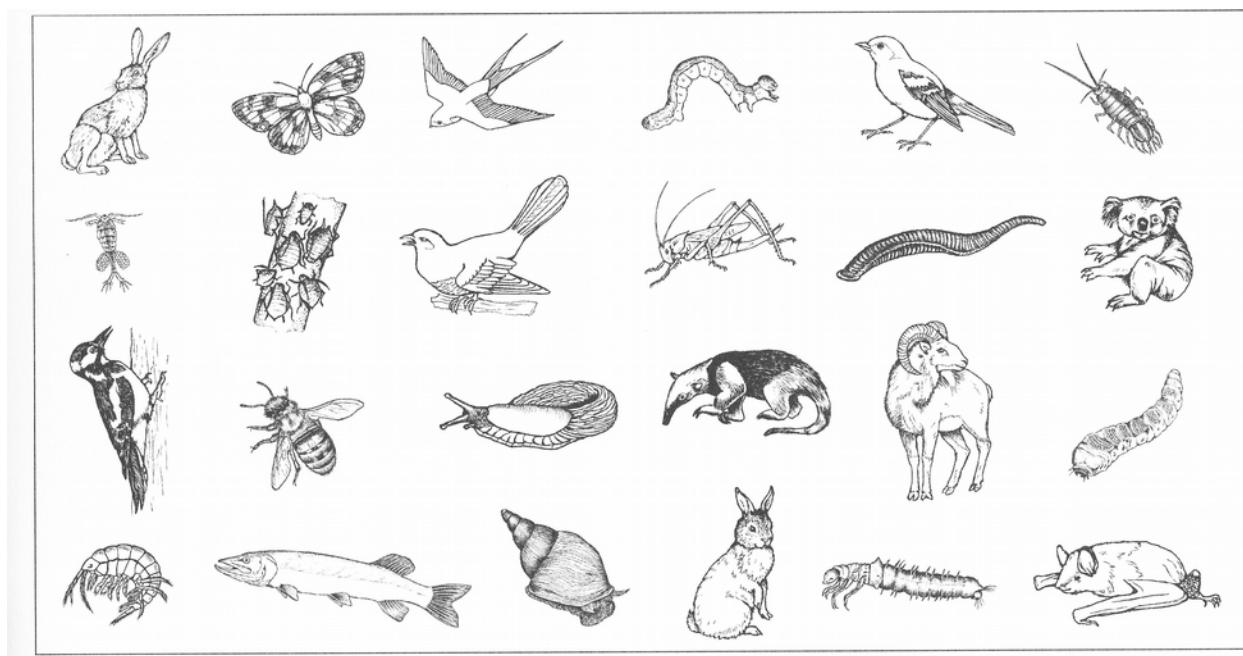

Příloha 2 – Ukázka pracovního listu

1. Vymaluj a spoj šipkami ve směru vývoje od vajíčka k dospělé „berušce“:

2. Rozdělte do dvou skupin obratlovce a bezobratlé:

Příloha 3: Vyjádření MŠ Štítko k realizovaným výukovým programům

Fakultní základní škola
a Mateřská škola
Olomouc, Holečkova 10
příspěvková organizace

ZŠ Holečkova
Holečkova 10
779 00 Olomouc

tel.: +420 585 758 511
fax: +420 585 431 961

zholeckova@centrum.cz
www.zholeckova.cz

odloučené pracoviště
Mateřská škola „Štítko“, Holečkova 10

Hodnocení ZAHRADNÍHO KLUBÍKU

Zahradní klubík, který navštěvujeme s předškoláky, má aktivní a zážitkový program, který nenásilnou formou učí děti životu v souladu s přírodou. Líbí se nám provázanost a vyváženost pohybu, rozumových činností a tolik potřebné sociální interakce mezi dětmi samotnými i dospělými. Za přínosné považujeme práci s dětmi v malých skupinkách, kdy se nám věnuje hned několik organizátorů. Přitom není narušena samostatnost dětí, kterou klubík podporuje. Jelikož jsme městská školka, aktivní pohyb venku v rozáriu, tedy pro nás v přírodě, je pro nás nepostradatelný. Činnosti, které jsou nám nabízeny, děti vstřebávají doslova všemi smysly, což považujeme za příjemnou a velmi užitečnou formu učení. Troufáme si říci, že děti se mohou cítit jako dobrodruzi, které právě objevily nové světy. To vše je podtrženo fantastickým přístupem k dětem, což je jeden z mnoha důvodů, proč se do klubíku rádi vracíme.

A jak jsme na všechna tato pozitiva došli? Stačí se podívat na děti, které se do KLUBÍKU vždy těší a po akci odchází plné pozitivních dojmů.

Děkujeme všem organizátorům a těšíme se na další akci! ☺

V Olomouci dne 15. 1. 2015

J. Navrátilová, uč. MŠ „Štítko“

R. Mrázková, vedoucí učitelka MŠ „Štítko“

Fakultní základní škola a Mateřská škola
Olomouc, Holečkova 10
příspěvková organizace
Holečkova 10 -31-
779 00 Olomouc
IČ: 70631000 DIČ: CZ70631000